



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., v právní věci žalobce **M. H.**, bytem K. 193, P., zast. JUDr. Josefem Sedláčkem ml., advokátem se sídlem v Šumperku, nám. Míru 137/9, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne **23. 2. 2016**, č. j. **KUOK 21388/2016**, ve věci přestupku,

t a k t o :

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou žalobou brojil žalobce proti rozhodnutí citovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno usnesení Městského úřadu Zábřeh (dále „městský úřad“) ze dne 29. 12. 2015, č. j. 2014/1266/DO–MUZB–7. Tímto rozhodnutím nebylo žalobci prominuto zmeškání lhůty k podání odporu proti příkazu Městského úřadu Zábřeh ze dne 6. 8. 2014, č. j. 2014/1266/DO–MUZB–3, kterým byl žalobce uznán vinným z přestupku podle

§ 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Přestupků se měl žalobce dopustit dne 4. 6. 2014 v době od 22.58 h do 23.15 h v obci Postřelmov, kdy při jízdě na jízdním kole po chodníku po ulici Komenského neměl za snížené viditelnosti rozsvíceno stanovené osvětlení. Za přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 1.500 Kč.

[2] **V žalobě** žalobce namítal, že příkaz Městského úřadu v Zábřehu ze dne 6. 8. 2014 nebyl dosud žalobci řádně doručen. Příkaz měl být dle městského úřadu doručen dne 15. 8. 2014 na adresu trvalého pobytu žalobce. Touto adresou je budova Obecního úřadu Postřelmov, avšak dopis nebyl ani vložen do schránky, jak je zřejmé z doručeny. Usnesením Okresního soudu v Šumperku ze dne 15. 8. 2014, č. j. ONt 225/2014–13, byl žalobce vzat do vazby s tím, že vazba počíná od okamžiku zadržení, tj. od 13. 8. 2014 v 13.20 h. Ze zadržení byl žalobce rovnou eskortován do Vazební věznice v Olomouci a odtud následně převeden do výkonu trestu, z něhož byl propuštěn až dne 8. 10. 2015. Po tuto dobu si žalobce nemohl přebírat jakoukoliv poštu a byl nepřetržitě omezen na svobodě. Příkaz nemohl být doručen, neboť si ho žalobce objektivně nemohl v místě trvalého pobytu převzít. Do vazební věznice žalobci žádná písemnost městským úřadem doručena nebyla. O příkazu se žalobce dozvěděl až z exekučního návrhu, který mu byl doručen dne 3. 12. 2015. Žalobce podal proti tomuto příkazu odpor dne 15. 12. 2015 s tím, že měl za to, že zákonná lhůta je zachována, když dosud mu nebyl jako účastníku řízení napadený příkaz řádně doručen. S podaným odporem byla z procesní opatrnosti spojena žádost o prominutí zmeškání úkonu. Žádost byla žalobci zamítnuta stejně jako opravný prostředek proti citovanému usnesení.

[3] Žalovaný dospěl k totožnému závěru jako městský úřad, a to že zmeškání lhůty nelze prominout, a to pouze formalistickým odkazem na § 41 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“), aniž by se zabýval důsledně předloženou argumentací. Podle žalobce se žalovaný nevypořádal důsledně se všemi námitkami žalobce, zejména s tím, zda způsob doručení za podmínek, kdy žalobce objektivně nemohl přebírat poštu, může mít vůbec procesní účinky. Žalovaný se také nevypořádal důsledně s tím, zda je v posuzovaném případě zachováno právo na spravedlivý proces. Nelze akceptovat procesní postup, kdy písemnost je zaslána na adresu, kde si ji žalobce z objektivních důvodů nemůže převzít. Písemnost nebyla ani uložena do schránky, ani nijak dále oznamována. Na jednu stranu byla na žalobce státní mocí uvalena vazba, přičemž si nemohl objektivně na uvedené adrese poštu přebírat, avšak táž státní moc (byť v podobě přenesené působnosti) žalobce v rámci správního řízení sankcionuje za zmeškání lhůty z důvodu nepřevzetí písemnosti. Pokud byl žalobce státní mocí omezen na svobodě, mělo mu být zajištěno doručení písemnosti do výkonu vazby či výkonu trestu. Jestliže správní orgány takovouto evidenci v rámci výkonu přenesené působnosti státní správy nevyužívají, nemůže to jít k tíži žalobce. Pokud jde o uplynutí jednorozhodné lhůty, na kterou jedinou žalovaný odkazuje, žalobce měl za to, že je v rozporu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Aplikace této lhůty na posuzovaný případ by byla v rozporu s principem práva na spravedlivý proces a diskriminační. Pokud žalobce z objektivních důvodů nemůže přebírat poštu

a takto vadně doručené rozhodnutí se stane exekučním titulem, je taková situace značně nespravedlivá, neboť negativně zasahuje do práv žalobce citelným způsobem, aniž by měl žalobce jakoukoliv možnost tento stav zvrátit. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, jak se žalovaný vypořádal s odvolacími námitkami.

[4] **Ve vyjádření** k žalobě uvedl, že žalobce nebyl sankcionován za zmeškání lhůty z důvodu nepřevzetí písemnosti, nýbrž za spáchání přestupku. Jak vyplývá z § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), obviněný musí mít v případě, že je na něj uvalena vazba, obhájce. Prostřednictvím tohoto obhájce, případně některého z rodinných příslušníků (§ 70 trestního řádu) mohl žalobce, ač na něj byla uvalena vazba, činit kroky k tomu, aby si zajistil doručování písemností do vazební věznice. To, že na svá práva rezignoval, je pouze jeho věcí, avšak svoji nečinnost v dané věci nemůže dávat k tíži správního orgánu. Pokud žalobce poukazuje na Listinu základních práv a svobod, ta upravuje i způsob uplatňování státní moci, kterou lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Tato skutečnost se následně odráží v zásadě legality (zákonitosti), která je jednou ze základních zásad činnosti správních orgánů. Z § 41 odst. 2 správního řádu je zřejmé, že zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok. V daném případě se jedná o lhůtu objektivní, která je lhůtou prekluzivní (propadnou), takže i pokud by byla žádost o prominutí zmeškání úkonu podána před uplynutím této lhůty a do jejího uplynutí by správní orgán o této žádosti nerozhodl, nešlo by již v důsledku samotného jejího uplynutí žádosti vyhovět a musela by být s odkazem na odst. 7 zamítnuta, přesněji řečeno, by bylo vydáno usnesení o tom, že se zmeškání úkonu nepromijí, což se v daném případě stalo.

[5] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 23. 2. 2016.

[6] **Ze správního spisu** ve vztahu k souzené věci soud zjistil z oznámení přestupku ze dne 11. 6. 2014, sepsaného Policií ČR, že žalobce spáchal přestupek tak, jak je uveden v úvodní části tohoto rozsudku. O spáchání přestupku byla provedena fotodokumentace a videozáznam. Žalobce se do oznámení přestupku vlastnoručně písemně vyjádřil takto: „Šel jsem pěšky po chodníku s kolem. Policie, p. Š. a druhý kolega mě neoprávněně zastavili a chtěli pokutu. Tu jsem nedal a protokol nepodepsal.“ K tomuto vyjádření je připojen podpis žalobce, shodný jako jeho podpis na plné moci udělené advokátu pro toto soudní řízení.

[7] Příkazem ze dne 6. 8. 2014 byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků (neměl rozsvícené stanovené osvětlení, jel po komunikaci v protisměru a následně odbočil na ulici 1. máje, rovněž do protisměru). Příkaz byl doručován na adresu X.

[8] Podle první doručky byla písemnost odeslána poprvé dne 8. 8. 2014 a vrátila se zpět, bez toho, aby byla oznámena a uložena, a to i přes výslovně zadaný pokyn na obálce.

[9] Podle druhé doručky (písemnost odeslána dne 14. 8. 2014) adresát nebyl zastižen, zásilka byla uložena a připravena k vyzvednutí ode dne 15. 8. 2014 a byla zanechána výzva k vyzvednutí uložené zásilky s poučením o důsledcích nevyzvednutí nebo odmítnutí převzetí zásilky. Na zadní straně je uvedeno, že adresát nemá schránku. Po deseti dnech byla zásilka vrácena zpět odesílateli, protože si adresát zásilku nevyzvedl ve stanovené lhůtě.

[10] O žádosti o prominutí zmeškání úkonu a navrácení v předešlý stav bylo rozhodnuto městským úřadem dne 29. 12. 2015 usnesením tak, že zmeškání lhůty se nepromítá. Zmeškání úkonu nelze podle § 41 odst. 2 správního řádu prominout, když ode dne, kdy měl být tento úkon učiněn, uplynul jeden rok a žalobce současně podle § 41 odst. 4 správního řádu neprokázal, že překážkou včasného podání odporu byly pouze závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění. K důvodům žalobce, které byly shodné jako v žalobě, městský úřad uvedl, že první pokus o doručení písemnosti byl učiněn dne 11. 8. 2014 prostřednictvím poštovní služby. Písemnost se městskému úřadu vrátila s poznámkou, že adresát je na adrese neznámý. Vzhledem k tomu, že žalobce při kontrole nesdělil policistům ani později městskému úřadu žádnou jinou doručovací adresu a neměl ji ani vedenou v základním registru, ke kterému má městský úřad přístup, příkaz byl znovu odeslán na adresu trvalého pobytu žalobce s požadavkem, že tato písemnost se má uložit, i když je adresát neznámý nebo se odstěhoval. Písemnost tak byla doručena náhradním způsobem, tedy fikcí. Žalobci samotnému nic nebránilo, a to ani v době, kdy byl omezen na osobní svobodě, aby městskému úřadu písemně sdělil jinou doručovací adresu, než je místo jeho trvalého pobytu, když byl v průběhu kontroly policisty po sepsání oznámení přestupku, ke kterému se sám písemně vyjádřil, seznámen s tím, že věc bude oznámena k projednání na městský úřad. Pokud je žalobce hlášen k trvalému pobytu na adrese obecního úřadu, nemůže se odvolávat na skutečnost, že mu písemnost nebyla po úložní době vložena do schránky, neboť tuto schránku zde nemá k dispozici a pro doručení písemnosti je tak rozhodující, kdy mu zde byla ponechána výzva k vyzvednutí písemnosti. Navíc je z dosavadní praxe známo, že adresátům, kteří jsou k trvalému pobytu přihlášení na adrese obecního či městského úřadu, se písemnosti obvykle doručují náhradním způsobem, tedy fikcí, neboť se na této adrese nezdržují. Pokud by žalobce, poté, co byl omezen na osobní svobodě, městskému úřadu tuto skutečnost sdělil (včetně adresy, kde by přebíral písemnosti, tedy adresu vazební věznice a poté věznice, kde byl ve výkonu trestu), mohl se o příkazu dozvědět podstatně dříve a činit další nezbytné kroky, včetně podání odporu, případně žádosti o prominutí zmeškání úkonu a podání odporu. To však neučinil a danou situaci začal řešit až poté, co byl propuštěn z výkonu trestu a byl mu dne 3. 12. 2015 doručen exekuční návrh. Není pravdou, že po celou dobu, co byl omezen na svobodě, si žalobce nemohl přebírat poštu. Tato mu mohla být doručována do věznice, pokud by žalobce tuto skutečnost městskému úřadu vhodným způsobem sdělil. Dne 9. 9. 2015 uplynula roční zákonná lhůta a žalobce neprokázal, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly pouze

bez jeho zavinění, byť si objektivně nemohl příkaz v době jeho doručování v místě trvalého pobytu v úložní době vyzvednout, když byl omezen na svobodě v důsledku svého protiprávního jednání.

[11] Žalovaný **v napadeném rozhodnutí** potvrdil právní závěr městského úřadu, že prekluzivní lhůta jednoho roku stanovená v § 41 odst. 2 věť 3. správního řádu uplynula dne 11. 9. 2015, neboť příkaz nabyt právní moci 10. 9. 2014. Z uvedeného důvodu se žalovaný již nezabýval odvolacími námitkami, neboť i v případě, že by se ukázaly jako oprávněné, nebylo by možné odvoláním napadené rozhodnutí zvrátit. K odporu žalovaný uvedl, že o něm rozhodne samostatným rozhodnutím.

[12] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[13] Předně soud poukazuje na to, že usnesení, jímž správní orgán rozhoduje o žádosti o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 odst. 6 správního řádu, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., pokud je zmeškaným úkonem odpor proti příkazu podle § 150 odst. 3 správního řádu (podle § 87 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2016, č. j. 3 As 248/2015-22, č. ve Sb. NSS 3467/2016).

[14] Podle § 41 odst. 2 správního řádu *požádat o prominutí zmeškání úkonu účastník může do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která podateli bránila úkon učinit. S požádáním je třeba spojit zmeškaný úkon, jinak se jím správní orgán nezabývá. Zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok.*

[15] Citovaným ustanovením stanovená lhůta jednoho roku je lhůtou propadnou, prekluzivní. Po uplynutí této lhůty není možné navrátit v předešlý stav a prominout zmeškaný úkon. Žádost o prominutí musí být podána před uplynutím objektivní jednoleté lhůty ode dne, kdy měl být úkon učiněn. Shodný názor zastává Josef Vedral ve své monografii *Správní řád : komentář*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2012; a stejný názor zastávají autoři *Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.* in *Správní řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 950).

[16] V posuzovaném případě byl příkaz (zaslaný městským úřadem dne 14. 8. 2014) doručen žalobci podle § 24 odst. 1 správního řádu (fikcí) dne 25. 8. 2014 a nabyt právní moci dne 10. 9. 2014. Odpor proti příkazu podal žalobce dne 15. 12. 2015, tedy bezpochyby po uplynutí jednoleté objektivní lhůty.

[17] Nad rámec uvedeného soud poukazuje na to, že doručení příkazu bylo účinné, i když písemnost nebyla vhozena do schránky; je na žalobci, aby nesl odpovědnost za svou adresu pro doručování (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2016, č. j. 3 As 241/2014-41, www.nssoud.cz).

[18] Podle § 41 odst. 4 správního řádu *správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.*

[19] Soud se v dané věci ztotožnil s názorem městského úřadu, že závažné důvody, které by nastaly bez zavinění žalobce, zde nebyly a nebyly splněny podmínky pro prominutí zmeškání úkonu. Soud k právním závěrům městského úřadu doplňuje, že nešlo o přestupek, který byl zjištěn bez součinnosti žalobce, jako například zaznamenání vozidla, které překročilo nejvyšší dovolenou rychlost kamerou bez toho, aby vozidlo bylo zastaveno policisty a řízení bylo zahájeno na základě snímku z kamery. Naopak, v daném případě byl žalobce ihned po zjištění přestupků stavěn hlídkou policie a bylo mu oznámeno podezření ze spáchání přestupků. Protože žalobce nebyl ochoten věc řešit na místě, podle oznámení byla věc zaslána k vyřízení městskému úřadu.

[20] Adresa žalobce je adresou obecního úřadu. Soud nepochybuje o tom, že tato skutečnost byla žalobci známa. Proto mu musela být známa i skutečnost, že městský úřad mu sem bude zasílat písemnosti. Jinou adresu policistům při zjištění přestupků žalobce nesdělil a nesdělil ji městskému úřadu ani později, kdykoli do vydání příkazu, ani poté. Žalobce si nezřídil datovou schránku, neuvedl žádnou doručovací adresu ani do evidence obyvatel. Vzhledem ke koncepci odpovědnosti doručování účastníků řízení podle nového správního řádu za těchto okolností ani vzetí do vazby není takovým důvodem, který mohl vést k prominutí zmeškání úkonu a navrácení v předešlý stav. Ostatně, v době pobytu ve vazební věznici či ve výkonu trestu odnětí svobody mohl žalobce kdykoli adresu pro doručování nahlásit jak městskému úřadu, tak do evidence obyvatel, případně si zvolit zmocněnce, který by zjistil stav věci, a to vše tak, aby k marnému uplynutí jednoleté lhůty nedošlo. Soud považuje lhůtu jednoho roku za dlouhou a dostatečnou k tomu, aby žalobce mohl v daném případě zjistit stav věci a dozvědět se o příkazu před jejím uplynutím.

[21] Úspěšný žalovaný žádné náklady řízení nepožadoval a soud ze spisu žádné nezjistil, proto mu je nepřiznal, a neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, to vše podle § 60 odst. 1 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 31. 10. 2017

Za správnost vyhotovení:
M. Ch.

JUDr. Martina Radkova, Ph.D., v. r.
samosoudkyně